

Nr 5

Ordningsstadga för Riksdagens första kammare

(antagen den 6 april 1949, med t. o. m. höstsessionen 1966 vidtagna ändringar)

§ 1

Mom. 1. Kammaren sammanträder utan föregående kallelse varje riksdags första söckendag klockan 11. (Mot. 1966:810)

Mom. 2. Den ledamot, som enligt 33 § riksdagsordningen äger att, innan val av talman och vice talmän skett, föra ordet i kammaren, anställer för tillfället protokollförande och de övriga befattningshavare, som erfordras.

§ 2

Mom. 1. Vid första sammanträdet föredrages inkommen berättelse om förloppet av den i 32 § riksdagsordningen omförmälda fullmaktsgranskning och anställes upprop av kammarens samtliga ledamöter. Finnes någon eller några frånvarande, skall sådant i protokollet antecknas.

Mom. 2. Förste vice talmannens plats i samlingssalen är till höger om, andra vice talmannens till vänster om talmansbordet.

Övriga medlemmar intaga plats i enlighet med den ordning för valkretsarna, som är föreskriven i 1 § lagen om val till riksdagen.

För statsrådets ledamöter skola särskilda platser vara anordnade.

§ 3

Förteckning över kammarens ledamöter efter den ordning, vari de hava plats i samlingssalen, skall genom kansliets försorg skyndsamt till trycket befordras.

§ 4

Kammarens ekonomiska angelägenheter handhas av riksdagens förvaltningskontor. (Mot. 1966:759)

§ 5

För alla val bestämmer kammaren tid, såvida ej därom finnes särskilt stadgat. (Mot. 1966:759)

§ 6

Kammaren utser sex ledamöter att delta i tillsättandet av de i 30 § andra stycket riksdagsstadgan avsedda befattningshavare hos kammaren.

Vid tillsättandet av nämnda befattningshavare för kammarens sekreterare protokoll. Protokollet skall vid kammarens nästföljande sammanträde uppläsas.

§ 7

Mom. 1. Val av ledamöter i de ständiga utskotten skola företagas i den följd, vari utskotten i 36 § riksdagsordningen finnas angivna. I enahanda ordning utses suppleanter. Dessas antal skall i annat utskott än utrikesutskottet ävensom i riksdagens lönelegation, därest icke kammaren särskilt annorlunda beslutar, motsvara de ordinarie ledamöternas. (Mot. 1954: 17, 1965: 640)

Mom. 2. Då kammaren utser nämnd eller valmän, skola suppleanter, därest icke kammaren särskilt annorlunda beslutar, väljas till antal, motsvarande fjärdedelen av de ordinarie ledamöternas. (Mot. 1960: 713, 1966: 759)

Mom. 3. Då i kammaren förrättat val är av beskaffenhet, att motsvarande val bör av andra kammaren företagas, skall underrättelse om valets utgång sistnämnda kammare ofördröjligen meddelas.

§ 8

Utgången av kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och riksdagens lönelegation skall hos Konungen skyndsamt anmälas. (Mot. 1965: 640)

§ 9

Den, som blivit utsedd till ledamot eller suppleant i utskott, riksdagens krigsdelegation eller riksdagens lönelegation, må ej utan kammarens bifall undandraga sig sådant uppdrag. (Mot. 1965: 640)

§ 10

Mom. 1. Kallelse till sammanträde skall anslås i nedre förstugorna till riksdagens hus och på de platser i övrigt, talmannen beslutar, samt skall, där så kan ske, införas i en eller flera av de större, dagligen utkommande tidningarna. Om, under sammanträde på förmiddagen, dess fortsättning på kvällen prövas nödig, bör anslag därtill ske före klockan 16 och kammaren därom av talmannen underrättas. Anslag till sådant sammanträde bör ske jämväl i kammarens samlingsal. (Mot. 1966: 810)

Mom. 2. Skall, enligt förut fattat beslut, vid sammanträde val eller gemensam omröstning förrättas, bör sådant i kallelsen tillkännagivas.

Mom. 3. Skall sammanträde för ärende, varom i § 56 riksdagsordningen sägs, hållas inom lyckta dörrar, varde till sammanträdet kallelse utfärdad på sätt talmannen beslutar. Vid sådant sammanträde får annat ärende ej förekomma.

§ 11

Mom. 1. Har kammaren tillsatt enskilt utskott, sammankallas detta första gången av talmannen.

Mom. 2. Till sammanträde av enskilt utskott skall kallelse anslås senast klockan 18 föregående dag. (Mot. 1966: 810)

Sådant utskott må ej sammankomma å tid, då sammanträde hålles av kammaren.

§ 12

Mom. 1. Ledamot, som vill inför kammaren yttra sig, begär ordet av talmannen och uppropas i den ordning, han därtill anmält sig. Hava två eller flera samtidigt begärt ordet, bestämmer talmannen ordningen dem emellan.

Mom. 2. Utan hinder av den i 1 mom. stadgade ordning må ledamot efter talmannens beprövande kunna erhålla ordet för kort genmäle, innefattande upplysning eller rättelse i anledning av föregående talares anförande eller bemötande av angrepp från dennes sida. Sådant genmäle må icke över-skrida tre minuter, där ej talmannen av särskilda skäl medgivit ledamoten rätt till genmäle under sex minuter.

Mom. 3. Oberoende av ordningen mellan kammarens övriga ledamöter äger ledamot rätt att under överläggningen i ett ämne utan angivande av skäl instämma med närmast föregående talare.

Mom. 4. Vill någon av statsrådets ledamöter begagna sig av den i 53 § riksdagsordningen omförmälda rätt för dem att deltaga i överläggningarna, skall han därom göra anmälan hos talmannen och erhåller då ordet, oberoende av ordningen kammarens ledamöter emellan; dock att ledamot, som erhållit rätt till kort genmäle, äger yttra sig före statsrådsledamot.

§ 13

Mom. 1. Ledamot, som yttrar sig inför kammaren, skall tala stående från den särskilda plats, som är för talare bestämd, eller från den plats, han i samlingsalen innehar.

Mom. 2. Statsrådsledamot, som i denna sin egenskap erhåller ordet, skall tala stående från någon av de platser, som för statsrådets ledamöter äro anordnade i kammaren, eller ock från den särskilda plats, som är bestämd för talare.

Mom. 3. Medan talare har ordet, eller eljest förhandlingar pågå, hör ordning och stillhet råda i samlingsalen.

§ 14

Reservation enligt 60 § riksdagsordningen emot kammarens beslut hör av närvarande ledamot omedelbart efter beslutets fattande anmälas.

§ 15

Kammarens beslutanderätt enligt 30 § 1 mom. riksdagsstadgan i frågor om anställning av bisysslekaraktär utövas av talmannen, vice talmännen och de enligt 6 § utsedda ledamöterna. (Mot. 1966: 810)

§ 16

Talmannen meddelar efter samråd med sekreteraren de särskilda föreskrifter, som finnas nödiga för ordningen och arbetet inom kammarens kansli, samt lämnar meddelanden och underrättelser enligt 30 § 5 mom. riksdagsstadgan.

Vid förfall för sekreteraren bestridas hans göromål av den som talmannen därtill utser. (Mot. 1966: 810)

§ 17

Mom. 1. Motion bör avlämnas i två exemplar, av vilka det ena bilägges kammarens protokoll och det andra överlämnas till vederbörande utskott. Ändring i avlämnad motion får ej ske utan kammarens samtycke.

Mom. 2. Över alla i kammaren väckta motioner samt dit inkomna ärenden skall föras dagbok, som alltid bör finnas i kansliet tillgänglig.

§ 18

Mom. 1. Föredragningsämnen i kammaren äro endast sådana ärenden, som omförmälas i 3 § riksdagsstadgan.

Mom. 2. Har kammaren i avseende å något ärendes föredragning fattat särskilt beslut, anmärkes sådant å föredragningslistan, och göres däri jämväl vid varje ärende anteckning om skedd bordläggning.

Bland utskottsbetänkanden skola, där ej kammaren särskilt annorlunda beslutar, de, som vid ett kammarens sammanträde bordläggas första gången, uppföras främst och de, som då bordläggas andra gången, sättas sist å föredragningslistan till nästa sammanträde.

Har vederbörande utskott jämlikt 59 § riksdagsordningen hemställt, att betänkande skall till avgörande företagas efter allenast en bordläggning, skall detta anmärkas på föredragningslistan.

Mom. 3. Föredragningslistan skall, jämte tillhörande handlingar, alltid mellan sammanträdena vara tillgänglig i kammarens kansli.

Mom. 4. Föredragningslista bör före varje sammanträde anslås i samlingsalen och på de platser i övrigt, talmannen beslutar, samt i tryck utdelas till kammarens ledamöter.

Mom. 5. För sammanträde, varom i 56 § riksdagsordningen sägs, erfordras ej föredragningslista.

§ 19

Mom. 1. Ärende, vari utskott avgivit betänkande, bör, såvitt ske kan, icke till slutligt avgörande företagas, med mindre kammarens ledamöter därförinnan fått emottaga tryckta exemplar av betänkandet.

Mom. 2. Därest ledamot, som ämnar framställa förslag till ändring av vad utskott i något ärende hemställt, tillika åstundar, att hans ändringsförslag varder tryckt och bland kammarens ledamöter utdelat, innan ärendet till slutligt avgörande förekommer, äger han att, med uteslutande av bevisningsgrunder, skriftligen uppsätta och till riksdagens kansli ingiva sitt ändringsförslag så tidigt, att tryckning därav före ärendets avgörande kan medhinnas. I sådan händelse må förslaget efter talmannens beprövande tryckas och utdelas i enahanda ordning som utskottets betänkande.

§ 20

Mom. 1. Ledamot av kammaren må, såsom i 52 § riksdagsordningen sägs, till ledamot av statsrådet framställa spörsmål i ämne utom föredragningslistan; sådana spörsmål äro antingen interpellationer eller enkla frågor för upplysningars inhämtande.

Mom. 2. Interpellation skall vara skriftligen uppställd och av bestämt innehåll samt vara försedd med särskild motivering. Interpellation skall uppläsas och i tre exemplar avlämnas i kammaren. Kammaren beslutar, huruvida interpellationen må framställas eller icke. Sådant beslut skall

fattas utan föregående överläggning. Har interpellationen begärts på bordet, skall den vila till nästa sammanträde, då kammaren, på sätt nyss är sagt, ovillkorligen skall avgöra, huruvida interpellationen må framställas eller icke. Har kammaren medgivit interpellationens framställande, låte talmannen vederbörande statsråd ofördröjligen undfå del av interpellationen.

Mom. 3. Enkel fråga skall vara skriftligen uppställd och av bestämt innehåll utan att vara försedd med särskild motivering. Enkel fråga skall i fyra exemplar tillställas talmannen. Talmannen låte vederbörande statsråd genom kammarens kansli ofördröjligen undfå del av frågan.

Mom. 4. Sedan vederbörande statsråd meddelat talmannen sin avsikt att besvara spörsmål, varav han undfått del, överenskommer talmannen med statsrådet om vid vilket sammanträde spörsmålet må besvaras. Meddelande härom skall intagas i den dagens föredragningslista samt senast klockan 15 föregående dag anslås i nedre förstugorna till riksdagens hus och på de platser i övrigt, talmannen beslutar. Vid sammanträdet erhåller statsrådet ordet för spörsmålets besvarande i enlighet med den överenskommelse, som träffats med talmannen, dock ej före gemensam omröstning eller val. (Mot. 1966: 810)

Svar å framställd interpellation må omedelbart före avgivandet i tryckt eller stencilerad form utdelas till kammarens ledamöter. I sådant fall må statsrådet kunna begränsa sitt anförande till en sammanfattning av huvudpunkterna i det utdelade svaret.

Vid besvarande av enkel fråga må endast den ledamot, som framställt spörsmålet, och det statsråd, som lämnar svaret, delta i överläggningen. Kammaren vare dock obetaget att, då viss fråga besvaras, på förslag av talmannen eller annan ledamot besluta upphäva den sålunda stadgade inskränkningen i yttranderätten; sådant beslut skall fattas utan föregående överläggning.

Sedan alla anmälda talare erhållit ordet, skall överläggningen på talmannens hemställan förklaras avslutad.

Mom. 5. Kammarens kansli skall upprätta särskild förteckning över avlämnade spörsmål och deras behandling.

§ 21

Mom. 1. Då omröstning till beslut eller val skall företagas med slutna sedlar, böra fyra ledamöter, vilka talmannen därom anmodar, taga plats vid talmansbordet för att jämte sekreteraren över valet eller omröstningen föra anteckningar. När därvid upprop av ledamöterna anställes, bör varje ledamot i den ordning, vari hans namn uppropas, framträda till talmansbordet och till talmannen avlämna sin röstsedel. Ej må i annan än nu stadgad ordning rölsedel avlämnas.

Mom. 2. Sedan samtliga avlämnade röstsedlar, som godkänts, blivit av talmannen öppnade och upplästa samt av sekreteraren jämte de för sådant ändamål utsedda ledamöter antecknade, jämföras de över omröstningen eller valet förda anteckningar. Omedelbart härefter tillkännagiver talmannen omröstningens eller valets utgång, och skall över förrättningen genast uppsättas protokoll, som underskrives av talmannen och de fyra ledamöter, som tagit plats vid talmansbordet.

§ 22

Kammarens förhandlingar skola vara offentliga utom då kammaren i något ärende beslutat att överläggningen skall hållas inom lyckta dörrar eller Konungen jämlikt 56 § riksdagsordningen därom förordnat eller justering verkställs av sådant kammarens protokoll, som enligt vad därom särskilt är stadgat skall hållas hemligt.

§ 23

Talmannen äger utfärda nödiga föreskrifter om åhörarnas tillträde till läktarna samt för ordningens vidmakthållande därstädes.

Den, som bryter mot dessa föreskrifter, varde genast avlägsnad. Uppstår eljest oordning, äger talmannen eller, innan talman blivit vald, ordföranden förordna om samtliga åhörare avlägsnande.

Gör någon, vilken såsom åhörare bevisar kammarens överläggningar, sig skyldig till våldsgärning eller eljest till störande uppträdande av beskaffenhet att föranleda ansvar enligt allmän lag eller särskild författning, skall överträdelsen av talmannen hos riksdagens justitieombudsman för laglig beivran anmälas.

§ 24

Mom. 1. Talmannen äger bevilja ledamot ledighet från riksdagsgöromålen för en tid av högst åtta dagar. Önskar ledamot längre ledighet, skall han därom göra framställning hos kammaren. Sådan ledighet må ej beviljas för längre tid än fjorton dagar, såvida ej särskilda omständigheter föranleda beviljande av ledighet utöver nämnda tid.

Mom. 2. Är ledamot av laga förfall hindrad att delta i riksdagsgöromålen, skall han därom göra anmälan hos kammaren, därvid förfallet bör vara behörigen styrkt.

Mom. 3. Över de kammarens ledamöter, vilka åtnjuta ledighet eller hava behörigen styrkt laga förfall, skall förteckning vara att i kansliet tillgå. I förteckningen skall för varje gång noggrant angivas tiden för bortovarons början och slut. (Mot. 1966: 810)

Denna ordningsstadga träder genast i kraft.

Genom denna ordningsstadga upphäves den av kammaren den 31 maj 1933 antagna ordningsstadgan för kammaren.